

BESZÁMOLÓ

A Védőnői Szolgálat és az iskolavédőnők

2016. évi

szakmai tevékenységéről

Beszámoló a Védőnői Szolgálat és az iskolavédőnők 2016. évi szakmai tevékenységéről

A Védőnői Szolgálat és az iskolavédőnők 2016. évi szakmai tevékenységéről szóló beszámoló célja a Hajdúhadházon 2016. évben végzett védőnői tevékenység átfogó bemutatása, a hatékonyabb működéshez szükséges feladatok, fejlesztési irányok meghatározása.

I. A Védőnői Szolgálat bemutatása

1.1. A Védőnői Szolgálat személyi és tárgyi feltételeinek bemutatása

Hajdúhadházon a **Védőnői Szolgálat** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 8. szám) 6 főállású, főiskolai végzettségű védőnővel látja el a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendeletben szabályozott védőnői feladatokat. A 2016. évben egy gyeden lévő védőnőt szerződéssel rendelkező védőnő helyettesített.

Hajdúhadház Város Önkormányzata hat védőnői körzetet alakított ki. A védőnők ellátási területe 2016. évben a Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének a védőnői körzetek megállapításáról szóló 14/2015. (III.26.) számú önkormányzati rendeletében megállapított védőnői körzetekre terjedt ki.

A Védőnői Szolgálat 4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 8. szám alatt található épülete akadálymentesített, alapfelszereltsége a 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendeletben előírtak megfelel. Az épületben található a gyermekorvosi rendelő is. A védőnők által használt irodahelység alapterülete kicsi. A magas gondozotti létszám miatt nagyobb tanácsadóra lenne szükség. A tanácsadásra illetve a gyermekorvoshoz érkező csecsemők babakocsijának fedett helyen való tárolása nem kivitelezhető.

A tanácsadó alapfelszerelése:

- személmérleg,
- magasság mérő állvány,
- csecsemőmérleg,
- mérőszalag,
- hosszúságmérő,
- audiométer,
- látásélesség vizsgáló tábla,
- színlátást vizsgáló könyv,
- vérnyomásmérő, különböző méretű mandzsetta,
- fonendoscop,
- magzati szívhangvizsgáló készülék,
- vizeletvizsgálathoz: (reagensok, tesztek, kémcsövek, kémcsőállvány, vizeletgyűjtő pohár),
- vércukor meghatározásához eszköz,
- egyszer használatos gumikesztyűk

- egyszer használatos fecskendő, injekciós tűk különböző méretben,
- leszorító gumi,
- csipesz (kullancs, szálla)
- olló (különböző),
- egyszer használatos nyelvlapoc,
- kötszerek (különböző méretű steril és nem steril),
- lázmérő,
- vízespohár,
- pedálos vödör,
- textíliák (köpeny, törölköző, lepedő, műszertörölő),
- hűtőszekrény, hűtőtáska,
- veszélyes anyagok tárolására alkalmas hulladékgyűjtő,
- bútorzat (műszer- és kötszerszekrény, vizsgálóasztal, műszerasztal, mérlegasztal, pakolóasztal, zárható íróasztal, irattartó szekrény, számítógép asztal, székek, fekvőhely).
- telefon,
- körzetenként 1 darab laptop
- nyomtató,
- szélessávú internet elérés,
- postázáshoz szükséges feltételek: buborékos boríték, A/4-es boríték, postakönyv.

1.2. A Védőnői Szolgálat 2016. évi szakmai tevékenységének bemutatása

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendelet alapján a védőnők feladata:

- a **nővédelem**, ezen belül
 - a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
 - az anyaságra való felkészülés segítése,
 - a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel,
 - a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése,
- a **várandós anyák gondozása**
- a **gyermekágyas** időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- az **újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása**, ennek során
 - a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
 - az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
 - a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira; fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,

- 0-4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött – külön jogszabályban meghatározott – kötelező vizsgálatokról, a jogszabályban meghatározott vizsgálatok elvégzése a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos írásban történő értesítése.

- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,

- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,

- az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-ának a) pontja szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,

- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint;

- az óvodában a védőnői feladatok végzése

- az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;

- családgondozás keretében,

- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,

- soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján,

- a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos írásos értesítése, ha a törvényes képviselő a területi védőnői ellátás (a családlátogatás) igénybevételét megtagadja, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek ön maga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,

- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,

- tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,

- tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről,

- a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára,

- részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein,

- szükség esetén, felkérésre – illetékességi körén kívüli körzetben – eseti gondnokság ellátása;

- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

A védőnők szakmai felügyeletét a népegészségügyi szakigazgatási szerv vezető védőnője végzi.

A Védőnői Szolgálat által gondozottak megoszlása védőnői körzetenként, korcsoportok és nemek szerint (2016. november 30. napján)										
	gravida	0-11 hó		12-35 hó		3-6 év		7-18 év		Összesen
		fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	
I. körzet	17	21	20	50	27	61	58	1	0	255
II. körzet	20	18	15	38	40	60	73	0	0	264
III.körzet	23	19	22	40	33	64	61	1	0	263
IV.körzet	15	13	16	22	27	53	59	0	1	206
V. körzet	14	16	11	45	27	65	62	0	1	241
VI.körzet	15	20	12	24	39	56	74	1	0	241
Összesen:	104	107	96	219	193	359	387	3	2	1470

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendelet 5. § (1) bekezdése értelmében egy védőnői körzetben a védőnő által ellátható nők (várandós, gyermekágyas anyák), gyermekek (újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig) és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek száma összesen legfeljebb 250 fő lehet.

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az adatszolgáltatás időpontjában az ellátottak létszáma körzetenként igen eltérő, három körzetben is meghaladta a jogszabályban meghatározott maximális 250 fős ellátotti létszámot.

Az adatszolgáltatás időpontjában az ellátotti létszám a II. körzetben volt a legmagasabb (264 fő), a IV. körzetben a legalacsonyabb (206 fő).

Az adatszolgáltatás időpontjában a Védőnői Szolgálat összesen 1470 fő ellátását biztosította.

A Védőnői Szolgálat által biztosított védőnői tanácsadáson megjelentek száma 2016. október 31-ig				
	Várandós	0-11 hó	12-35 hó	3-6 év
I. körzet	255	456	399	172
II. körzet	156	444	307	204
III.körzet	257	466	321	225
IV.körzet	206	367	208	193
V. körzet	175	390	293	254
VI.körzet	157	448	269	192
Összesen:	1206	2571	1797	1240

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy **2016. október 31. napjáig összesen 6814 esetben jelentek meg az ellátottak a védőnői tanácsadáson.**

Védőnői látogatások száma 2016. október 31-ig		
	Családlátogatások	Szaklátogatások
I. körzet	829	1224
II. körzet	884	1126
III.körzet	949	1394
IV.körzet	718	935
V. körzet	793	1014
VI.körzet	958	1156
Összesen:	5131	6849

1.3. Ellenőrzések tapasztalatai

A Védőnői Szolgálat védőnőit a 2016. évben a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya szakfelügyeletet ellátó védőnője ellenőrizte.

Az ellenőrzések során megállapításra került, hogy a védőnői ellátás személyi és tárgyi feltételei az összes védőnői körzetben adóttak.

A 2016. október 24. napján tartott ellenőrzés során megállapításra került, hogy az I. számú védőnői körzetben a gondozottak száma meghaladja a maximális 250 fős gondozotti létszámot, mely létszám nem haladja meg a maximális létszám 10 %-át.

A szakfelügyeletet ellátó védőnő a 2016. október 3. napján tartott ellenőrzése során megállapította, hogy a II. számú védőnői körzetben a védőnő az ellátható létszám maximumát látja el.

A 2016. november 21. napján tartott ellenőrzés során megállapításra került, hogy a III. számú védőnői körzetben ellátott gondozottak száma meghaladja a jogszabályban meghatározott maximálisan ellátható 250 fő gondozotti létszámot.

Tekintettel arra, hogy az ellátottak száma körzetenként igen eltérő és több körzet esetében meghaladja a maximális 250 fős ellátotti létszámot, mely létszámon felüli ellátottak után nem jár finanszírozás, ezért a védőnői körzetek felülvizsgálata szükséges.

1.4. Továbbképzések, továbbképzési tervek

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet módosításáról szóló 28/2013. (IV. 5.) EMMI rendelettel megállapított 4. § (3) bekezdése szerinti képzés (méhnyak-szűrés) elvégzését a védőnőknek 2018. december 31-ig kell igazolni.

A védőnők a szakmai továbbképzéseken rendszeresen részt vesznek, évente több alkalommal, amelyeken a részvételhez szükséges feltételeket (utazás költség, részvételi díj) a fenntartó biztosította.

1.5. Együttműködés más szervezetekkel, intézményekkel

A Védőnői Szolgálat védőnői rendszeresen együttműködnek a Hajdúhadházi Család- és gyermekjóléti Központtal, a településen működő óvodákkal. Mindennapi kapcsolatban vannak a gyermekorvosokkal és az iskolavédőnőkkel.

II. Az iskolavédőnői ellátás bemutatása

Hajdúhadházon az iskolavédőnői feladatokat két főállású iskolavédő, Domján Zsuzsanna és Gyarmatiné Toronyi Edit látja el.

2. 1. Domján Zsuzsanna iskolavédőnő tevékenysége

Domján Zsuzsanna főállású iskolavédőnként az alábbi iskolákat, tagintézményeket látja el:

- Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI – Szilágyi Dániel u. 2-4.
- Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI – Rákóczi u 50.
- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Bocskai tér 6. /5 osztálya/

2.1.1. Tárgyi feltételek bemutatása

Domján Zsuzsanna az iskolavédőnői munkáját a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI Szilágyi Dániel utca 2-4. szám alatti (volt Bocskai) tagintézményében az orvosi szobában végzi, melynek felszereltségéről a 2016. évben a Hajdúhadház Városi Önkormányzat Városgondnoksága gondoskodott.

A további két ellátási helyen, a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI /Rákóczi u 50./ és a Berettyóújfalui SzC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában /Bocskai tér 6./ nincs orvosi szoba, ott a munkáját az iskola által kijelölt tanteremben végzi. Ezeken az ellátási helyeken nem állnak rendelkezésre az iskolavédőnői szűréshez szükséges eszközök, ezért azokat az iskolavédőnő szükség szerint a helyszínre viszi.

A középiskola képzése folyamatosan átalakul, a gimnáziumi osztályok helyett a szakmák tanítása kap helyet. A szakmai képzést nyújtó osztályokra történő jelentkezéskor, valamint a tanulók képzése alatt évente szükséges alkalmasságukat vizsgálni és igazolni, ezáltal megnövekedtek az iskolavédőnői és iskolaorvosi szűrővizsgálatok, így itt javasolt egy állandó felszereltségű orvosi szoba kialakítása.

A családlátogatásokhoz és telephelyek közötti közlekedésre a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI egy szolgálati kerékpárt biztosít az iskolavédőnő részére.

2.1.2. Domján Zsuzsanna iskolavédőnő 2016. évi szakmai tevékenységének bemutatása

A Domján Zsuzsanna által ellátott intézményekben tanuló diákok többsége hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű, rossz szociális körülmények között élő gyermek.

Domján Zsuzsanna által ellátottak megoszlása korcsoportonként és nemek szerinti megoszlásban a 2016. 1. félévi adatok alapján:

Bocskai Tagintézmény (Hajdúhadház, Szilágyi D. u. 2-4. szám)	Osztály	fiú	lány	Összesen	fiú/évf	lány/évf
1.	1.e	9	9	18	36	34
2.	1.f	10	8	18		
3.	1.g	9	8	17		
4.	1.h	8	9	17		
5.	2.e	6	11	17	31	36
6.	2.f	10	7	17		
7.	2.h	8	8	16		
8.	2.i	7	10	17		
9.	3.e	10	9	19	40	37
10.	3.f	8	10	18		
11.	3.g	11	9	20		
12.	3.i	11	9	20		
13.	4.e	6	11	17	22	29
14.	4.f	7	10	17		
15.	4.g	9	8	17		
16.	5.e	12	5	17	32	19
17.	5.f	10	7	17		
18.	5.g	10	7	17		
19.	6.e	13	7	20	26	11
20.	6.f	13	4	17		
21.	7.e	9	12	21	23	18
22.	7.f	14	6	20		
23.	8.e	8	8	16	18	16
24.	8.f	10	8	18		
Összesen:		228	200	428	228	200

Rákóczi Tagintézmény	Osztály	fiú	lány	Összesen
1.	K1	0	3	3
2.	K2	4	2	6
3.	K3	2	1	3
4.	K4	4	1	5
5.	K5	6	4	10
6.	K6	8	1	9
7.	K7	6	3	9
8.	K8	7	3	10
Összesen:		37	18	55

BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Osztály	fiú	lány	Össz	fiú/évf	lány/évf
1.	9. Híd	6	3	9	6	3
2.	10. Kőm	16	0	16	16	22
3.	10. Szoc gond.	0	22	22		
4.	11. Kőm	12	0	12	12	0
5.	12.a Gimn	8	8	16	8	8
Összesen:				75	42	33

Az iskolavédőnő a munkáját az iskola-egészségügyi ellátásról szóló a 26/1997. NM rendelet, illetve Módszertani levelekben meghatározott módon végzi. Ezt kiegészíti minden tanévben az iskolavezetéssel és iskolaorvosokkal egyeztetett éves iskola-egészségügyi munkaterv, amely a tervezett munkafeladatokat tartalmazza havonkénti lebontásban. Az iskolaorvosokkal együttműködésben szükséges ellátni az iskola-egészségügyi feladatokat. Az iskolaorvosok: Bocskai Tagintézmény - Dr. Mándi László, Rákóczi úti Tagintézmény: Dr. Simon Diána Éva, Berettyóújfalui SzC SZDG: Dr. Kiss Erika.

A tanulók védőnői, majd orvosi vizsgálata minden tanévben a páros osztályokban tanuló 2,4,6,8,10,12. évfolyamokon történik meg, illetve szakmát tanulók esetében 9. és 11. évfolyamokon is.

Tartalmazza:

- teljes fizikális vizsgálat,
- a testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,
- a pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása,
- érzékszervek működésének vizsgálata a szakmai irányelveknek megfelelően, látás- és hallásszűrés, a színlátás vizsgálata 6. osztálytól
- mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre (tartáshiba, scoliosis),
- a kórelőzmény és családi anamnézis ismételt felvétele,
- az anamnézis alapján veszélyeztetett gyerekek kiszűrése, szükség esetén szakorvosi vizsgálatra irányítása,
- pajzsmirigy tapintásos vizsgálata 11 éves életkortól,
- vérnyomásmérés
- a gyermekek, tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése
- káros szenvedélyek
- 2 évfolyamon elvégezik a kisfiúk urogenitalis vizsgálatát /Dr. Mándi L./
- szakmára történő alkalmasságnál a kritériumok meglétének vizsgálata, leletek begyűjtése

A 2015/2016-os tanévben a Tagintézményekben 254 gyermek vett részt iskolavédőnői/iskolaorvosi szűrővizsgálaton.

Elváltozások, kiszűrtek száma:

Vérnyomásprobléma: **7 fő**

Szemészetre utaltak: **62 fő**

Mozgásszervek, gerinc rendellenességek, tartáshibák, mellkas deformitás, lábstatikai probléma miatt kiszűrtek: **117 fő**,

Ortopédiára utaltak : **32 fő**

Túlsúlyos, elhízott: **22 fő**

Sovány, alultáplált: **9 fő**

Fül-Orr-Gégészetre utaltak: **21 fő**

Dohányzik: **16 fő** (önbevallás alapján)

Fejzettség: 497 vizsgáltból **107 fő** érintett a tanév során az ált. iskolákban

2. évfolyam fiúk, urogenitális szervek problémája: **1 fő**. /Bocskai Tagint./

Ezek alapján általánosságban elmondható, hogy szükséges lenne a gyermekek számára a gyógytestnevelés órákon való részvétel, gyógytestnevelő pedagógus alkalmazása intézményenként. Valamint nagyban segítené az iskola-egészségügy munkáját, ha helyben megoldott lenne az ortopédiai és szemészeti szakellátás.

A Védőoltási Módszertani levélben meghatározott kötelező és kérhető iskolai kampányoltások beadása a 2015/2016-os tanévben hiánytalanul megtörtént.

Domján Zsuzsanna iskolavédőnő szükség esetén elsősegély-nyújtási feladatokat látott el (sebellátás, vérnyomásmérés, stb.).

Az elsősegélynyújtás nem képezi a szakmailag előírt munka fő részét. Ha a telephelyen tartózkodik, akkor ellátja a védőnői kompetenciába tartozó sérüléseket, problémákat. A nem iskolában keletkező sérülések ellátása nem iskolavédőnői feladat. Gyógyszert csak nagyon indokolt esetben, pl. magas láz, erős görcsök esetén ad.

Domján Zsuzsanna részvétele az egészségtan oktatásában:

- Az 5.-6. osztályos lányok részére „Felnőtté válás”- a kamaszkori változásokról és a menstruációról.
- Az első osztályosok részére fogápolási előadás zajlott
- A teljes alsó tagozaton a vitaminok szerepéről, a helyes táplálkozásról beszélgettek a gyerekekkel.
- 8. osztályos tanulókkal a szexuális úton terjedő betegségekről és fogamzásgátlásról tartott előadást
- 4. évfolyamon higiénés ismereteket oktatott.

Domján Zsuzsanna szervezésében idén is mindkét tagiskola részt vett a „Marslakócskák” országos pályázaton, amely 1-5. osztályos gyerekeknek szólt és a vitaminok szerepét hangsúlyozta a táplálkozásban.

Az 1. évfolyamos tanulóknak szólt a DM „Mosolygó fogacskák” pályázata, amelyen mindkét tagintézmény összes elsős osztályával részt vettek. A pályázaton minden tanuló fogápolási csomagot nyert.

A gyermekek nem megfelelő higiéniájából adódó fertőző betegségek szűrése, kezelése és szükség esetén orvoshoz való továbbításuk továbbra is aktuális. A problémakör megoldására szélesebb körben, együttműködve keressük a megoldást, ezért 2015 szeptemberétől havonta szakmaközi megbeszélések megtartására kerül sor Hajdúhadház Város Önkormányzata épületében. Ezeken az értekezleteken részt vesz/vesznek a Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője, aljegyzője, a gyermekorvosok, a Földi János Két Tanítási Nyelvű

Általános Iskola és AMI gyermekvédelmi felelőse, a hajdúhadházi óvodák vezetői, egészségőrök, a Debreceni Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály képviselője, a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Gyámhivatalának és a Területi és Iskolavédőnői szolgálatnak a munkatársai. A megbeszélések célja a fejtetvesség és egyéb fertőző betegségek megelőzése, kezelése érdekében szükséges lehetőségek és intézkedések egyeztetése, konkrét esetek egyeztetése. A megbeszélések eredményeként, az Önkormányzat támogatásával, 2015 novemberétől két közfoglalkoztatott egészségőrt alkalmaznak az általános iskolai tagintézményekben, akik a fejtetvesség szűrését és kezelést végzik, így nagyban segítve az iskolavédőnők munkáját azzal, hogy folyamatos kontroll alatt tartják a nagymértékben fejtetves gyermekeket. A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat támogatásával 100.000 forint értékű tetűirtó szert osztottak ki az érintett családoknak, valamint a szülőkkel való családlátogatások és esetmegbeszélések során felvilágosítást nyújtottak abban, hogyan kell megelőzni, kezelni a fejtetvességet, milyen higiéniai szabályokat tartsanak be a szülők. A Városgondnokság támogatásával 25 darab Paranit fejtető és serke eltávolító fésűt kaptak a kiemelt családok. Az iskolákban a szülői értekezletek alkalmával több osztályban felvilágosítást nyújtottak a fertőző betegségekről a szülőknek. A kiszűrt és lekezelt tanulók szülei folyamatos írásbeli tájékoztatást kapnak gyermekük fejtetvességéről. Az iskolavédőnő többször járt a családoknál Szilágyiné Ágnes Egészségőrrel és a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival közös családlátogatásokon. Itt megtörténik a családtagok szűrése, lekezelése és az ágyak, fekhelyek fertőtlenítése is. Sajnos vannak olyan szülők, akikre kis mértékben vagy egyáltalán nem tudnak hatni a megtett segítség, felvilágosítás és családlátogatások után sem, így fenntartva a problémakört.

Az iskolavédőnői körzetek pontfinanszírozását figyelembe véve a normál tanulók egy pontértékűnek, a gyógypedagógiai oktatásban résztvevő tanulók pedig kettő pontértékűnek számítanak. Az elmúlt tanévek gyereklétszámait figyelembe véve, sajnos az a tapasztalat, hogy évről-évre csökkenő az iskolai létszám, egyre kevesebb gyermek kap Sajátos Nevelési Igényű szakértői minősítést, ezáltal a Rákóczi úti tagintézmény létszáma is rohamosan csökken. Ezek következtében az iskolavédőnői pontfinanszírozás is évről évre kevesebb, pedig az ellátotti kör, gyermekek összetétele nem változott pozitív irányba.

A 2016/2017-es tanévben Domján Zsuzsanna oktatóként tevékenykedik a BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájában, heti 5 tanórában.

Szeptembertől az általános iskolai tagintézményekben, a BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájának 10. osztályos Szociális Gondozó és ápoló tanulóinak gyakorlati oktatása zajlik heti egy munkanapon, alkalmanként 4 fő kapcsolódik be és segíti az iskola-egészségügyi munkát.

1. kép: Dr. Mándi László iskolaorvos és Domján Zsuzsanna iskolavédőnő a Bocskai Tagintézmény orvosi szobájában szűrővizsgálatok előtt

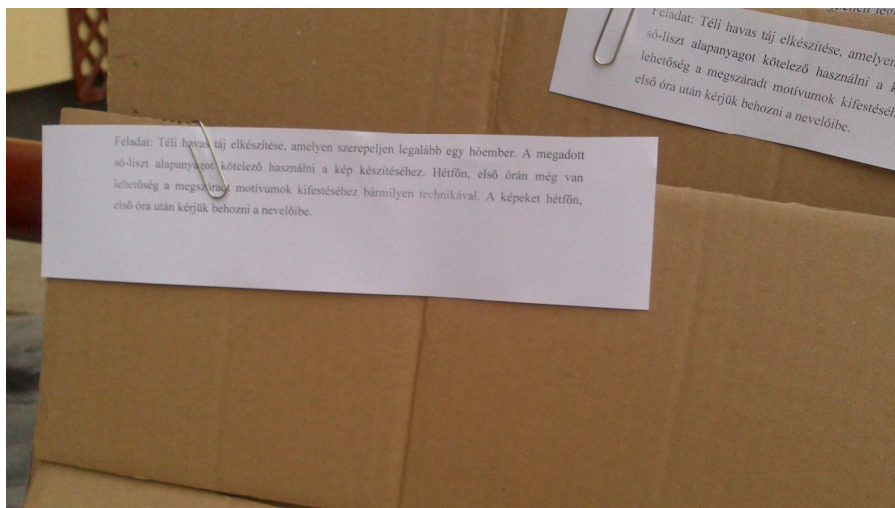
2. kép: Iskolai kampányoltásokhoz szükséges oltóanyagok, egy októberi oltási időpont előkészületénél

3.kép: Testnevelés órán kötélmászás közben keletkezett horzsolt seb ellátása

4. kép: Nagymértékű fejtetvesség

5. kép: 2015.12.12. DÖK és Egészségnap egyik feladata az osztályok számára

6-8. kép: A feladaton dolgozó felsős osztályok

6. kép

7. kép

8. kép

9-11. kép: Az elkészült legjobb alkotások, a képek egyik oldalán az egészséges, a másik oldalán a dohányzó hóemberekkel

9. kép

10.kép

11. kép

12-13. kép: „Marlakócska” pályázat

12. kép

13. kép

14-15. kép: „Mosolygó fogacszkák” pályázat

14. kép

15. kép

2.1.3. Továbbképzések, továbbképzési tervek

Domján Zsuzsanna iskolavédőnő a 2016/2017-es tanév őszi félévétől a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, levelező munkarendű, Egészségügyi tanár (egészségügyi gondozás és prevenció) szakos Mesterképzésen kezdte meg a tanulmányait. A konzultációk időpontjai szorgalmi időszakban péntekenként és szombati napokon vannak. A Csáfordi Dénes polgármester és dr. Kiss Katalin jegyző hozzájárulásával a konzultációs napokon 11.30 perctől tartózkodik az intézményekben, azt követően konzultációkon vesz részt. A felsőfokú képzés elvégzése hozzájárul ahhoz, hogy új szakmai ismereteket szerezve, a munkájában magasabb szintű ellátást tudjon biztosítani a gondozottjainak.

Domján Zsuzsanna a szakmai fejlődése és továbbképzési pontgyűjtés céljából több továbbképzésen vett részt az elmúlt időszakban, ezek:

- Kötelező szakmacsoportos továbbképzés Nyíregyháza
- MAVE továbbképzés Nyíregyháza
- Védőnői munkaértekezletek
- Soroksári nyári iskolavédőnői napok

Minden évben részt vesz a Magyar Védőnők Egyesülete által szervezett Megyei védőnői napok elnevezésű rendezvényeken /tavasszal és ősszel/, amely MAVE tagok számára ingyenes. Aktuálisan, országos program kereteiben meghirdetett továbbképzéseken is jelen volt pl. KEOP pályázaton belül meghirdetett továbbképzés.

Domján Zsuzsanna a jövőben szeretne részt venni a fent felsoroltakon kívül:

1. Fiatal Védőnők Konferenciája (FiVÉK) /Országos rendezvény/

A rendezvény célja egymás munkájának megismerése, a szakma képviselőinek közelebb hozása.

2. TANÉVNYITÓ - Iskolaegészségügyi Konferencia /Budapest/

Országos rendezvény a MAVE szervezésében, kifejezetten iskolavédőnők számára.

3. Fiatalok az Élet Küszöbén (FÉK) szimpózium /Budapest/

A Timóteus Társaság másokkal együttműködve segíteni kíván a fiatalok és családjaik legalapvetőbb szükségleteinek betöltésében. A Nemzeti Egészségvédelmi Intézet AIDS-megelőzési csoportjának felkérésére 1994-ben létrehozták a "FIATALOK AZ ÉLET KÜSZÖBÉN" elnevezésű programot azzal a céllal, hogy segítsen a fiataloknak az egészséges önismert, tartalmas kapcsolatok, örömteli szexualitás, boldog családi életre való készség és stabil értékrend kialakításában, valamint megtanítsa őket nemet mondani a környezeti nyomásnak.

A szimpózium témái:

- A szimpóziumon megismerheti a teljesen megújult "FÉK" tanári kézikönyvet és segítséget kaphat a fiatalokat érintő, égető kérdések kezelésében. A következő témák megbeszélése kerül terítékre:
- Hogyan beszéljünk kényes témákról?
- Hogyan tudunk értékekre és helyes önismertre nevelni?
- Hogyan tanítsuk meg gyermekeinket nemet mondani a környezeti nyomásnak?
- Mit tegyünk a drogok terjedése ellen?
- Hogyan készítsük fel diákjainkat a családi életre?
- Hogyan segítsük a családi életre nevelést, a tartós kapcsolatok és a helyes önismert kialakítását a fiatalokban
- Hogyan közvetítsünk értékeket?
- Hogyan ébresszünk reményt és mutassunk célt a fiatalok számára?
- Hogyan formálja át az internet a kapcsolatokat, az értékrendet, különös tekintettel a pornográfiára, és hogyan tanítsuk meg a fiatalokat jól használni az internetet?
- Milyen kapcsolati, érzelmi, pszichikai, fizikai, erkölcsi és társadalmi hatása van a szexuális szabadosságnak?
- Miért fontos az érzelmi intelligencia, és hogyan segíthetjük ennek fejlődését?

- Kreatív módszerekkel ismerkedhet meg, amelyekkel bővítheti interaktív eszköztárát a személyiségfejlesztés és a családi életre nevelés körében.
- A szimpóziumon való részvétel költségeit alapítványunk több, mint 50%-ban támogatja.
- A program sikerének kulcsa a serdülőkkel foglalkozó szülők és szakemberek (tanárok, védőnők, egészségnevelők, oktatók, klubvezetők...) kezében van.

2.1.4. Együttműködés más szervezetekkel, intézményekkel

- Területi védőnői szolgálattal: Probléma esetén konzultáció, közös családlátogatás, iskolai dokumentációhoz szükséges adatok bekérése, kolléganők helyettesítése, munkaértekezletek tartása
- Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ: napi szintű kapcsolat, esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken való jelenlét, problémajelzés-visszajelzés
- Hajdúhadházon dolgozó orvosok: Iskola-egészségügyi szolgálat éves munkaterve alapján való együttműködés, probléma esetén konzultáció háziorvosokkal
- FIKSZ Pont Egyesület: Kupakgyűjtés hajdúhadházi beteg gyermek javára, önkéntes munka
- E-misszió Egyesület: kiadványok, plakátok átvétele
- Nagy Zsolt drogprevenciós előadó: Felvilágosító órák tartása
- Esélyek háza Debrecen: „Tolerancia nap” program tartása
- Drogmentes Magyarországért Maraton szervezői: Maratonon való részvétel évente
- Hajdú- Bihar Megyei Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Munkatársai:
 - Csáki Józsefné vezető védőnő, szakmai felettes, aki szakmai kérdésekben nyújt segítséget, állást foglal, a szakmai munkát szakfelügyelet keretében ellenőrzi
 - Szilágyiné Ágnes egészségőr, fejtetvességgel, higiéniével kapcsolatos teendők, közös családlátogatások, pediculosis szűrések,
 - Ipacsné Lengyel Erzsébet járványügyi kérdésekben nyújt segítséget
- KLIK Munkatársai, Intézményvezetők, Intézményvezető helyettesekkel napi szintű, partneri a kapcsolatunk
- Hajdúhadház Iskolarendőr,
- Arcadia-Reklám Kft.; OÉTI; DM Kft: tanévenkénti pályázatokon való részvétel

2. 2. Gyarmatiné Toronyi Edit iskolavédőnő tevékenysége

Gyarmatiné Toronyi Edit főállású iskolavédőnőként az alábbi iskolákat látja el:

- Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI – Bocskai tér 14. szám alatti székhely
- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Bocskai tér 6.

2.2.1. Tárgyi feltételek bemutatása

Az iskolavédőnői munka nagyobb része az iskolák által biztosított orvosi szobákban történik, melynek felszereltségéről a 2016. évben a Városgondnokság gondoskodott.

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája épületében (Bocskai tér 6.) nem áll rendelkezésre orvosi szoba, ezért ott az iskolavédőnő a munkáját az iskola által kijelölt teremben végzi. Ezen a telephelyen nem állnak rendelkezésre az iskolavédőnői szűréshez szükséges eszközök sem, ezért azokat Gyarmatiné Toronyi Edit iskolavédőnő szükség szerint magával viszi a helyszínre. Ezen helyzet megoldására szükséges lenne egy állandó felszereltségű orvosi szoba kialakítása.

2.2.2. Gyarmatiné Toronyi Edit iskolavédőnő 2016. évi szakmai tevékenységének bemutatása

A Gyarmatiné Toronyi Edit által ellátott gondozotti létszám:

- Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI – Bocskai tér 14. – 577 fő
Ennek megoszlása:

a.)

446 – normál igényű tanuló

131 – BTM és SNI tanuló (finanszírozás és ellátás szempontjából dupla pontszámot jelent)

b.)

13 alsó tagozatos osztály (első évfolyam: 53 fő, második évfolyam: 52 fő, harmadik évfolyam: 62 fő, negyedik évfolyam: 68 fő. Összesen 235 fő)

19 felső tagozatos osztály (ötödik évfolyam: 71 fő, hatodik évfolyam: 94 fő, hetedik évfolyam: 85 fő, nyolcadik évfolyam: 92 fő. Összesen 342 fő)

- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Bocskai tér 6. – 120 fő

Ennek megoszlása:

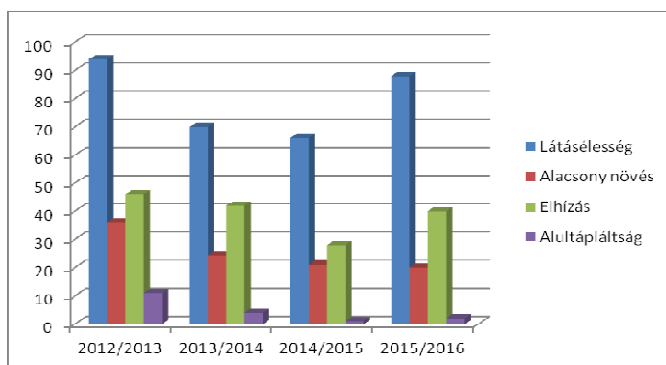
- Szociális gondozó és ápoló: 35 fő
- Mezőgazdasági gazdaasszony és falusi vendéglátó: 34 fő
- Kőműves: 28 fő
- Szakközépiskolás: 23 fő

A kötelező iskolavédőnői szűrővizsgálatok kétévente a páros osztályokban (2, 4, 6, 8, 10, 12 évfolyam) történnek.

Az alábbi diagram és táblázat az elmúlt évek vizsgálati eredményei alapján tapasztalt tendenciákat mutatják be, ahol a számadatok a problémával kiszűrt tanulók létszámát jelentik.

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Látásélesség	94	70	66	88
Alacsony növés	36	24	21	20
Elhízás	46	42	28	40
Alultápláltság	11	4	1	2

A fenti adatok alapján láthatóan nagyon sok a látás problémával kiszűrt gyerek. A tapasztalatok alapján viszont kevesen veszik ezt komolyan, nem mennek kivizsgálásra, nem csináltatnak szemüveget, illetve ha el is készül a szemüveg, a gyerek nem hordja. A növekedés elmaradás és elhízás stagnáló probléma. Mindkettőben szerepet játszik a nem megfelelő táplálkozás. (chips, Cola, energital, stb.) Az alultápláltság csökkenése mindenképpen pozitív változás.

Gyarmatiné Toronyi Edit iskolavédőnői tevékenysége a 2016-os évben:

Gyarmatiné Toronyi Edit a munkáját 2016. évben az előre elkészített éves munkaterv alapján, illetve az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. NM rendelet, valamint a Módszertani levelekben meghatározott módon végezte.

- A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI orvosi szobájában minden hétfőn délelőtt védőnői fogadóórát tart, ahol a szülők, gyerekek, pedagógusok rendelkezésére áll. Ekkor van lehetőség az esetleg felmerülő problémák megbeszélésére, leletek bemutatására.
- Szükség esetén elsősegély-nyújtási feladatokat lát el. (sebellátás, vérnyomásmérés, stb.) Az elsősegélynyújtás nem képezi a szakmailag előírt munkája fő részét. Ha a helyszínen tartózkodik, akkor ellátja a védőnői kompetenciába tartozó sérüléseket, problémákat. A nem iskolában keletkező sérülések ellátása azonban nem iskolavédőnői feladat. Ennek ellenére gyakran előfordul, hogy hétvégén szerzett sérüléseket, sebeket lát el és kezel elsőként.
Gyógyszert csak nagyon indokolt esetben, pl. magas láz, erős görcsök esetén ad.
- Március és április, valamint szeptember és október hónapban az elsődleges feladat a kötelező iskolai kampányoltások előkészítése és megszervezése a 6.-7. évfolyamokon.

(szülők, tanulók értesítése, oltóanyag rendelése, iskolaorvossal, pedagógusokkal időpont egyeztetése, dokumentáció, jelentési kötelezettség teljesítése)

2016-ban védőoltásban részesült tanulók száma:

Engerix-B (Hepatitis-B ellen) 177 tanuló

Boostrix (diftéria, tetanusz és szamárköhögés ellen) 91 tanuló

MMRvax Pro (kanyaró, mumpsz és rubeola ellen) 91 tanuló

A HPV (méhnyakrák elleni) védőoltást 85 hetedik évfolyamos lány igényelte és kapta meg. (márciusban 48 – ez még az elmúlt tanév, októberben 37 – idei tanév)

Örömmel mondhatjuk, hogy országos viszonylatban az iskola nagyon jó helyen szerepel átoltottság szempontjából. Mindössze két tanuló nem vette igénybe az ingyenes oltás lehetőségét.

- A tisztasági vizsgálatok végzéséhez az Önkormányzat által kirendelt „közmun­kás egészségőr” nyújt segítséget. Az ő feladata a tanulók hajának rendszeres ellenőrzése, a kiszűrt gyerekek nyomon követése, illetve kezelése. A szűrési eredményekről az iskolavédőnőnek számol be, munkáját ő ellenőrzi, szükség esetén együtt dolgoznak.

Gyarmatiné Toronyi Edit rendszeresen részt vesz a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett esetmegbeszéléseken, ahol beszámolási kötelezettsége van az iskola fejtetvességével kapcsolatban.

A szűrési eredmények alapján, a rendszeresen tetvesnek talált tanulók névsora átadásra kerül a családgondozók részére, akik felveszik a kapcsolatot a családdal, és megpróbálnak segíteni a felvilágosító munkában, illetve egyéb eszközökkel elérni a szülők közreműködését gyermekeik tisztasága érdekében. Sor került több alkalommal közös családlátogatásokra a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival és Szilágyiné Ágnes megyei Egészségőrrel a probléma komplexebb kezelése érdekében.

- Gyarmatiné Toronyi Edit munkájának fontos része a pontos és igényes dokumentáció. Jelenleg nincs egységesen meghatározott formanyomtatvány az iskola-egészségügyi dokumentáció vezetésére, így saját maga által szerkesztett táblázatokat és nyomtatványokat használ.

Munkáját nagyban könnyítené valamilyen központilag kidolgozott védőnői informatikai rendszer használata, de ezek sajnos nem ingyenesek. (pl. Eliza Iskolaorvosi és Védőnői program)

- Gyarmatiné Toronyi Edit igyekszik a szülőkkel minél közelebbi és személyes kapcsolatot kialakítani. Ennek érdekében jelen van már a beiratkozásnál, ahol az iskola-egészségügyi dokumentációhoz szükséges papírok kitöltését segíti, valamint részt vesz szeptemberben az első osztályosok szülői értekezletén, ahol bemutatkozik a szülőknek, ismerteti a munkáját, kérve együttműködésüket, illetve válaszol a felmerülő kérdésekre.

- Gyarmatiné Toronyi Edit minden évben nagy hangsúlyt fektet az egészségnevelésre. Ennek érdekében a pedagógusokkal egyeztetve az alábbi témakörökben tart egészségfejlesztő órákat:

- ✓ Az első osztályosok részére fogápolási előadás, ahol mindenki kipróbálhatja az „óriás fogson” a helyes fogmosás technikáját.
- ✓ Második évfolyamon a dohányzás ártalmairól beszélgetnek a gyerekekkel a „Harkály doktor bácsi különleges esete” című mese feldolgozásával.
- ✓ 4. évfolyamon higiénés ismereteket oktat. (Általános személyi higiéné)

- ✓ Az 5. osztályos lányok részére a téma a „Felnőtté válás”- a kamaszkori változásokról és a menstruációról.
- ✓ 7. osztályban Barátság, párkapcsolatok témában kapnak ismereteket a tanulók
- ✓ 8. osztályos tanulókkal a szexuális úton terjedő betegségekről, a korai szex veszélyeiről és fogamzásgátlásról beszélgetnek, válaszolva a felmerülő kérdésekre
- ✓ Pedagógusok megkeresése alapján mindig szívesen tart előadást bármilyen aktuális témában a saját kompetenciáján belül.

➤ Iskolavédőnői szűrések:

A szűrésre kötelezett tanulók (páros osztályok), valamint a szakmára beiskolázott tanulók szűrővizsgálata és iskolaorvosi alkalmasítása megtörtént, illetve folyamatosan zajlik.

A vizsgálat eredményéről a szülők (az osztályfőnökök segítségével) a jogszabályban meghatározottak alapján Védőnői Tájékoztató Igazolást kapnak, melyben szerepelnek az esetleges további teendők is.

- Gyarmatiné Toronyi Edit az idei tanévtől gyakorlati oktatóként heti egy napon gyakorlati helyet és oktatást biztosít a BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája 10. osztályos szociális gondozó és ápoló tanulói részére.
- Ennek keretében a tanulók eddig 5 felsős osztályban tartottak bemutató órát újraélesztés témakörben. Ambu-baba segítségével bemutatták, hogy mi a teendő eszméletlen sérült esetén, melyek a mentőhívás szabályai, mit kell tenni fuldokló társukkal, ha félrenyel.

- Gyarmatiné Toronyi Edit az ifjúságvédelmi felelős vagy a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ meghívása esetén részt vesz a problémás tanulók ügyében összehívott esetkonferenciákon.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete szakfelügyeletet ellátó védőnője 2016. november 28-án szakfelügyeleti ellenőrzést tartott Gyarmatiné Toronyi Edit iskolavédőnőnél. Az ellenőrzés során hiányosság nem került megállapításra.

2.2.3. Továbbképzések, továbbképzési tervek

Kötelező kreditpontok megszerzéséhez szükséges továbbképzéseken való részvétel.

A MAVÉ (Magyar Védőnők Egyesülete) által rendezett szakmai továbbképző napokon való részvétel évente három alkalommal (tavaszi, őszi és országos) ahol szakmaspecifikusan követheti a legújabb protokollok ismertetését, egy-egy témáról részletesebb információkat kaphat.

Gyarmatiné Toronyi Edit a MAVÉ honlapjára felkerülő képzéseket folyamatosan figyelemmel kíséri, a szakmailag indokolt képzéseken lehetőség szerint részt vesz.

2.2.4. Együttműködés más szervezetekkel, intézményekkel

Területi Védőnői Szolgálat:

- o Probléma esetén konzultáció
- o Közös családlátogatás
- o iskolai dokumentációhoz szükséges adatok bekérése
- o Kolléganők helyettesítése

Hajdúhadházi Család- és Gyermekegészségügyi Központtal

- o Havonként megrendezendő Jelzőrendszeri megbeszélések
- o Problémajelzők

- Esélyek Háza Debrecen
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete – Szilágyiné Ágnes egészségőr, Csáki Józsefné vezető védőnő, Ipacsné Lengyel Erzsébet járványügyi osztály munkatársa.
- Életfa Egyesület
- Arcadia Reklám Kft
- Dm Kft
- KLIK
- Názáreti Egyház – nyári tábor szervezése

III. A védőnői ellátással kapcsolatos fejlesztési elképzelések

A Védőnői Szolgálat (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 8. szám) épületében a védőnők által használt irodahelyiség alapterülete kicsi, 6 védőnő számára zsúfolt, így a magas gondozotti létszám miatt nagyobb tanácsadóra lenne szükség. A tanácsadásra illetve a gyermekorvoshoz érkező csecsemők babakocsijának fedett helyen való tárolása jelenleg nem kivitelezhető.

A gyermekorvosi rendelő és a Védőnői Szolgálat közös főbejárattal rendelkezik, így az egészséges és beteg gyerekek találkoznak egymással, ami növeli a fertőzések kockázatát. A védőnői rész nem rendelkezik étkező helyiséggel, illetve öltözővel és zuhanyzóval.

„Terveink közt szerepel, hogy a magas gondozotti létszámra való tekintettel a Bocskai tér 8. szám alatti épület teljes mértékben a védőnők rendelkezésére álljon, illetve a körzetfejlesztést látnánk szükségesnek, amennyiben továbbra is fennáll a gondozotti létszám növekedése.

A családlátogatásokhoz használt szolgálati kerékpárok tárolására kialakított helyiséget jelenleg a konyhai dolgozókkal közösen használjuk. A helyiség alapterülete kicsi, ezért szeretnénk, ha külön tárolót alakítanának ki a kerékpárok számára.”

Nagyban segítené a védőnők munkáját, ha helyben megoldott lenne az ortopédiai, szemészeti nőgyógyászat, Nst, gyermekrehabilitáció szakellátás.

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában megnövekedett iskola-egészségügyi munka, alkalmasítások indokoltá tennék egy orvosi szoba kialakítását.

Az egészségnevelési előadások megtartását segítené, ha lenne lehetőség a demonstrációs eszközök bővítésére pl. fogsor-mulage a fogmosás bemutatásához).

Hasznos lenne a lányok számára a csecsemőgondozási ismeretek tananyag szintű oktatása.

Az iskolavédőnői munkát nagyban könnyítené valamilyen központilag kidolgozott védőnői informatikai rendszer használata. (pl. Eliza Iskolaorvosi és Védőnői program, vagy Stefánia Védőnői Dokumentációs és Jelentő Rendszer)

[K1] megjegyzést írt: Kiemeltem színessel a kérdéses részeket.
A dőlt betűs részt a Védőnői szolgálat írta.
Vannak ilyen fejlesztési elképzeléseink? Ha nem, akkor törölöm.

Munkahelyi mobiltelefon biztosítása segítené a kolleganők közötti kommunikációt, valamint a különböző intézkedések és szervezési munkák lebonyolítását.

IV. Összegzés

Értékelve a 2016. évet megállapítható, hogy Hajdúhadház a területi védőnői és az iskolavédőnői ellátásáról megfelelően gondoskodik. A védőnők és az intézmények között szoros az együttműködés, folyamatos az információcsere.